



Red. Georges Vigarello

*Historia ciała*

słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2011

Tom pierwszy monumentalnego dzieła, które pokazuje, że człowiek Zachodu jest wytworem intensywnej pracy nad ciałem. Na razie poznajemy tę pracę od czasów renesansu do oświecenia. Kolejne dwa tomy obejmą okres od rewolucji do I wojny światowej i wiek XX. Jak widać, ten tom ma nam powiedzieć, co działo się z ciałem człowieka w okresie przedrewolucyjnym. Działo się dużo, bowiem trwała regularna wojna kulturowa, ciągnąca się przez stulecia. W epoce odrodzenia nastąpił koniec dominacji alchemików i astrologów. Odwołania do ciał niebieskich i zwyczaje okultystyczne, kojarzące cenne substancje zostają wręcz ośmieszane. Wytyczne średniowiecza padają. Oczywiście, jak zauważają autorzy zamieszczonych tutaj tekstów, nie znikają bezpowrotnie wierzenia medycyny ludowej i wszelkie odniesienia sakralne. Jednak siła, jakiej ciało człowieka nabrało w odrodzeniu, sprawiła, że „gotowanie talarów” zostało skutecznie zepchnięte na margines. Człowiek zaczął się interesować sobą na całego. Georges Vigarello zwraca uwagę na intensywną pracę nowożytności, nad granicami „ja”, popędami, pragnieniami: pilnowaniem zasad uprzejmości i towarzyskości, samokontrolą gestów w sferze intymności. To właśnie ta praca zmieniła codzienne zachowania, maniery, seksualność, zabawy i otaczającą przestrzeń: „Stąd ta możliwa historia wielu technik i instrumentów ciała na Zachodzie: widelec, sopluczek, bielizna, chusteczka, sieć wodociągowa na przykład, których wynalezienie we wszystkich wypadkach uznawane jest za jakiś moment w zbiorowej dynamice niejako przesuwający progi wstydu i przyzwoitości, określający na nowo to, co społecznie »wyróżniające« lub »cywilizowane« (...). Historia ciała, innymi słowy, nie może unikać historii wzorców i tożsamości”. Człowiek po prostu zaczął reżyserować swoje ciało. Szczegóły tej reżyserii opisane przez autorów *Historii ciała* są pasjonujące, a w ich poznaniu pomaga nam doskonale dobrany, obszerny materiał ilustracyjny. Nie pozostaje nic innego, jak cierpliwie poczekać na kolejne tomy.



## Selekcja prezentowa

Keith Richards  
**Zycie**  
Wyd. Albatros

Jeśli liczyacie na wór anegdot spod znaku sex & drugs & rock'n'roll, nie będziecie zawiedzeni. Przy okazji stary Stones prostuje najsłynniejsze mity dotyczące jego osoby, jak te o przepompowaniu krwi i wciągnięciu nosem prochów ojca. Ale ta nieupozowana i dowcipna autobiografia kryje wiele niespodzianek. Choćby dojrzałe uwagi o męskiej przyjaźni.

Ian McDonald  
**Dom derwiszy. Dni Cyberabadu**  
Wyd. Mag

Brudne giełdowe spekulacje, galopująca nanotechnologiczna rewolucja i wirtualni celebryci z seriali. A wszystko to osadzone w nad wyraz barwnie i przekonująco opisanych realiach Turcji i Indii połowy XXI wieku. Próżno szukać lepszej fantastyki w tym sezonie. Choć czy to jeszcze fantastyka?

Jussi Adler-Olsen  
**Zabójcy bażantów**  
Wyd. słowo/obraz terytoria

Carl, szef Departamentu Q duńskiej policji, w towarzystwie przezabawnego asystenta Assada i porażającej nowej podwładnej Rose znów szuka winnych zbrodni sprzed lat. Podejrzani są absolwenci ekskluzywnej szkoły z internatem, obecnie ludzie na wyżynach społecznych. Żle się dzieje w państwie duńskim, ale czyta się świetnie.

Roger Hicks, Frances Schultz, Steve Luck  
**Fotografia aktu**  
Wyd. Galaktyka

Już za miesiąc ogłosimy wyniki konkursu Fotoerotica 2011. Wszystkim, którzy chcieliby wystartować w kolejnej edycji lub po prostu udoskonalić swój warsztat, polecamy tę pozycję. Kilkaset (!) zdjęć, a przy każdym szczegółowe i konkretne omówienie stylizacji, techniki i oświetlenia.

Mark Bowden  
**Helikopter w ogniu**  
Wyd. Mayfly

Drobiazgowa i obiektywna relacja z akcji przeprowadzonej w Somalii przez jednostkę Delta. Akcja miała być pewnym sukcesem, a okazała się klęską. Niepowtarzalna okazja skonfrontowania języka Hollywood z językiem uczestników bitwy o Mogadisz. Książkę pochwalił sam generał Petelicki, zaprzyjaźniony z żołnierzami Deltą.

Philip K. Dick  
**Valis**  
Wyd. Rebis

Świetnie rozwija się edycja „dzieł wybranych” Dicka. Przyszła pora na pozycję kluczową, w której biografia pisarza i jego dzieło przenikają się do tego stopnia, że posądzono go o wariactwo. „Podaję w wątpliwość nawet wszechświat”, komentował swą hipnotyczną prozę, która zmusza, żeby uważniej przyjrzeć się rzeczywistości.

Umberto Eco  
**Cmentarz w Pradze**  
Wyd. Noir sur blanc

Przywołując imponującą erudycję i psychoanalizę, Eco wraca do swego ulubionego tematu teorii spiskowych. I choć książka tropi narodziny niesławnych *Protokołów mędrców Syjonu*, zważywszy na niedawne zamieszanie wokół Nergala, wydaje się jak najbardziej aktualna w naszych realiach.

Roger Scruton  
**Piję, więc jestem**  
Wyd. Aletheia

Mocny tytuł, ale rzecz przeznaczona jest dla ludzi zainteresowanych kulturą wysoką – ze szczególnym wskazaniem na kulturę picia. Autor jest filozofem, który upodobał sobie wina francuskie. Opis spożycia tychże win połączył z potężną erudycją i wysmakowanym dowcipem. Czytelnikowi ta mieszanka wyraźnie służy.

Cormac McCarthy  
**Suttree**  
Wyd. Literackie

Prawie siedemset stron prozy McCarthy'ego w jego najlepszym stylu. Tym razem autor w imponujący i bezwzględny sposób opisał kawałek Ameryki lat 50. ubiegłego wieku. Po lekturze możemy tę powieść postawić na półce obok słynnych klasycznych już *Podziemi* Dona DeLillo, bo tylko z nimi można porównać jej siłę.

Roger Moorhouse  
**Stolica Hitlera. Życie i śmierć w wojennym Berlinie**  
Wyd. Znak

Ubiegły wiek mocno sponiewierał niemiecką stolicę. Berlin bombardowano, zdobywano i dzielono. Moorhouse skrupulatnie opisał miasto w czasie II wojny światowej. Zajął się wszystkim – od rozpaczliwej obrony miasta przed bombami do prozaicznych problemów życia w zaciemnieniu. Nie zapomniał też oddać głosu licznym świadkom.

Marcin Rutkiewicz, Tomasz Sikorski  
**Graffiti w Polsce 1940–2010**  
Wyd. Carta Blanca

Część obrazów zawartych w tym albumie już widzieliście – na murach, wagonach, wiaduktach. Teraz poznacie ludzi i historie, które za nimi stoją. Zaczyna się od antyniemieckich napisów z ulic czasów okupacji, kończy wątkiem, w którym hiphopowa zabawa zamienia się w abstrakcyjną sztukę.

Brian Azzarello & Lee Bermejo  
**Joker**  
Wyd. Egmont

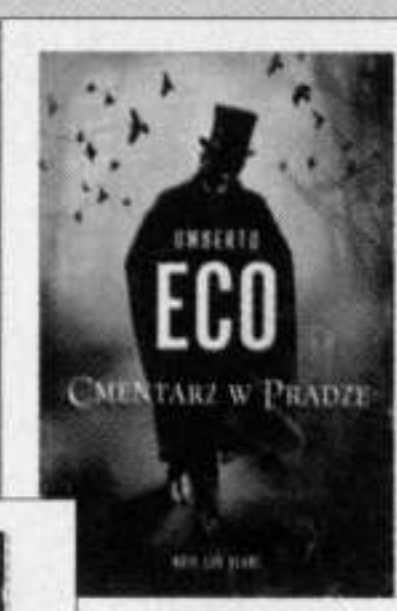
Mania Batmana trwa. Między premierami gry *Arkham City* i filmu *The Dark Knight Rises* pojawia się komiks o jednym z bardziej wyrazistych bohaterów sagi. Scenariusz Azzarello schodzi na drugi plan wobec mrocznych i krwawych rysunków Bermejo. Batman ma tu jedną kwestię, ale jaką.

Historia ciała  
**Pod red. Georges'a Vigarello**  
Wyd. słowo/obraz terytoria

Historię swoich ciał znamy dosyć dobrze, a ewentualne wątpliwości może rozwiać lekarz. Autorzy tej obszernej i świetnie zilustrowanej pracy pokazują, jak rodziło się ciało człowieka nowoczesnego, które raz było ujarzmiane, innym razem wyzwalone. Bez ciała nie ma obywateli, a bez obywateli nie ma państwa.



KEITH RICHARDS



Roger Scruton  
Piję, więc jestem



CORMAC  
McCARTHY  
SUTTREE



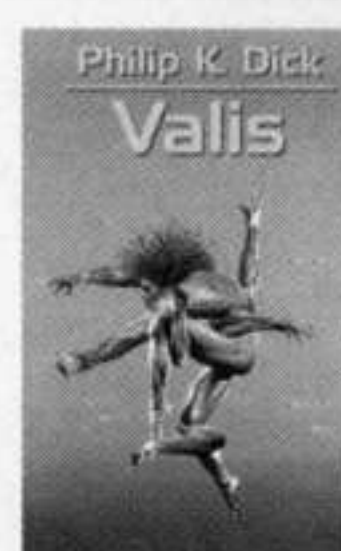
jussi  
adler-olsen



Fotografia  
aktu



MARK BOWDEN  
HELIKOPTER W OGNIU



Philip K. Dick  
Valis

